

ГОЛГОТАТА НА МАКЕДОН

Секоја македонска печалбарска приказна има своја историја, чие патешествие почнува од родното село, а завршува онаму каде што ќе одреди Господ. Поради тоа, судбината на Гоце Велески, од прилепското село Пашино Рувци, по многу нешта не се разликува од традиционалните иселенички животни стории, но сепак љубовта кон татковината, кон нацијата и кон македонскиот народ го одделува од другите и го става во позиција да го одмерува и да го прикажува својот животен пат, кој го одвел и во Швајцарија, Франција, Шведска, Германија итн.

Ако ги наредиме сите негови дестинации, тогаш може да се каже дека господинот Велески минал илјадници километри запознавајќи ја суровоста на големите држави, но и претворајќи го во "супермен" (челичен маж), кој ги издржал сите пропаганди од пројугословенската, просрпската, пробугарската, прогрчката политика итн.

РАБОТА НА ЦРНО

"Роден сум на 1.10.1959 година во прилепското село Пашино Рувци. Основно образование завршив во моето родно село, а во 1973 година заминав за Скопје, каде што се запишав во Железничкиот училишен центар. Одев на курсеви за 'скретничари', а подоцна се вработив во Сообраќајниот погон во Скопје, во Трубареве, каде останав сè до 1982 година, кога поради

систем, без разлика на сè, на демократијата, на економската моќ, на парите итн. нејзиниот народ е тој кој има предност при вработувањето. За нив, речиси сите странци се народ од трета класа. Поради тоа, секогаш при вработувањето предност имаат прво Италијанците, па Португалците и Шпанците, а дури потоа се ценети оние кои доаѓаат од земјите од поранешна Југославија. Зборувам за периодот по 1982 година. Но, сепак како печалбари бевме задоволни од нашите плати, иако приходите на Швајцарците 'отскокнуваа' за 1.000 евра во сегашна противвредност. Ние ги работевме најтешките работи. Работев во угостителството, во ресторани итн.

Тогаш визи не ни требаа, иако на почетокот работев на црно, сепак успеав да се снајдам во Базел", вели нашиот Македонец, кој не се срамел да мие чинии, да прави салати итн.

По три-четири години во Швајцарија, патот го одвел во Франција, во Париз. Но, за жал, на кратко, на два-три месеци, а откако се вратил од "Градот на светлината" почнала неговата голгота, која

била проткаена со многу црни премрежија, бидејќи тогашните југословенски власти не му дозволувале да го продолжи пасошот. Затоа, како што знаел и умеел, живеел од денес до утре, од месец до месец, работејќи на црно се селел од една до друга држава. Без документи ги преживеал сите препки или човечки предавства, но сепак им верувал на најблиските пријатели, кои му помагале да живее на релација Шведска (Гетеборг) - Холандија - Германија.

"Тоа беа убави години, но благодарение на личните добри пријатели Македонци, мојот опстанок се сведува на патувања од Швајцарија до Шведска, каде што пет месеци работев на црно во Гетеборг, па три месеци во Холандија или, пак, три месеци се задржував на друга дестинација", раскажува Велески.

На прашањето дали му помагаа Македонците, тој потенцира дека треба да бидеме реални: "Некои нудеа или даваа помош. Но, сегашните Македонци, кои одеа во странство доаѓаа од чисто материјална основа. Ти ќе му помогнеш за на крај да се случи да ти земе некои работи

ГОЦЕ ВЕЛЕСКИ

РИСЈАНИТЕ НЕ Т ДА ПРАВАТ

■ Пишува: Кокан СТОЈЧЕВ

некои лични причини решив да заминам во странство", вели Велески.

Прва негова печалбарска дестинација била Швајцарија, градот Базел, каде не се срамел да ги извршува најтешките работи.

"Јасно и кратко кажано, Швајцарија е една од најсилните и најстабилните економски земји во светот. Таа има јак и силен државен заштитен

"За Швајцарците, речиси сите странци се народ од трета класа. Поради тоа, секогаш при вработувањето предност имаат прво Италијанците, па Португалците и Шпанците, а дури потоа беа ценети оние кои доаѓаа од земјите од Балканот", вели Гоце Велески.

"Благодарение на мои добри лични пријатели, мојот опстанок се сведува на патувања од Швајцарија за Шведска, каде што пет месеци работев на црно во Гетеборг, па три месеци одев во Холандија или три месеци се задржував на друга дестинација", објаснува Велески.

ЧЕТО ОД ПАШИНО РУВЦИ

помогнат, но тој те сече. Мислам дека треба да бидеме објективни", констатира нашиот соговорник.

"Во одредени моменти од животот не бираш средства, затоа што мораш нешто да работиш за да опстанеш. И мојот живот мора и треба да се гледа низ таа призма. Не беше случајно тоа што почнав да се занимавам со гастрономија. Но, има моменти кога и Господ навистина помага, односно помошта доаѓа во вистинскиот момент", објаснува печалбарот за својот најсреќен дел од животот во странство.

"Во 1991 година Господ сакаше да добијам некоја сума од околу 600.000 швајцарски франци. Парите ги добив на спортска прогноза, бидејќи често уплатував игри на среќа. Но, во што е приказната? Тогаш живеев во Швајцарија, но уплатата ми беше во Германија. Имено, како ги префрлив парите на мојата сметка. Прво преку граничното место Лерах во Германија, заминав за Берлин кај еден добар пријател. Од таму, од 'Дојче банк' ги подигнав парите и се вратив во Швајцарија, во Лозана, кај школски другар од родното село. Тој ми помогна на цр-

ЗА ПРОФИТ

Во основа, констатира печалбарот, Македончето секогаш било чесно, бидејќи е дружељубиво, а не себично како Хрватите или Србите.

"Кога ќе стекнеме пријатели ние до крај остануваме пријатели. Словенците си беа Словенци, Хрватите како луѓе беа посебни, меѓу себе си помагаа итн. Не што сум Македонец за да си ја фалам нацијата, ама реалноста во странство е таа. Во тоа време немаше македонски црковни општини, затоа што преовладуваа пројугословенските. Така, на пример, црквата во Дизелдорф беше чисто македонска, но кога се раздели Југославија, Србите си ставија свои луѓе, попови итн. Значи, сега црквата 'Св. Сава' е туѓа. Дали нему треба да му се поклонуваш? Не, но сепак тоа страшно боли, бидејќи ние Македонците ја градеме. Јас одев по сите клубови во Германија, дури и во времето кога се одржуваше референдумот за самостојна Македонија. Но, за жал, имаше многу Македончиња кои во душата се чувствуваа за пројугословенски ориенти-

ци сакаат постојано да бидат претседатели. Се знае од кои причини тие сакаат да си ги задржат местата. Секој од нив го гледа профитот или тера некој кеиф. Но, да се вратиме на мотото за улогата на црквата, на МПЦ. Како рисјанин, или како Македонец, никој не може да појде во една црква, а од неа, од Црквата да бара профит. Во црква се оди за да се помолиш и да се помогне. Гледам истото се случува и во Париз, кај некои луѓе, на кои им беше оставен клучот од црквата, па наши Македонци таму преспиваа, се правеа како слуги, а си 'џибаа' од парите. Тоа не е добро", забележува соговорникот.

"Таму Македонците треба да се собираат или да се сретнуваат за помош или за молба кон Бога за здравје. Да се палат свеќи, да се остават подароци или пари за црквата. Сакам да кажам црква треба да остане црква, но местото за веселби и други настани треба да биде одделена од храмот. Црквата не е кафеана. Господ рекол дека не треба да се живее од алкохол, туку од даровите на верниците". Сакам да кажам дека треба да се критикуваат и нашите во Синодот на МПЦ. Како остануваат црквите на Хрватите и на Србите во странство? Во нашите цркви се влеваат големи пари и добар дел од нив треба тука да останат, за опстанок на црквата или за црковната општина. Не може само газдата да го собира медот од пчелата! Тука треба да има соби за наши делегации итн., кои ќе не посетуваат во странство", посочува печалбарот.

Инаку, Гоце Велески е згрозен од досегашниот однос на македонската држава кон иселениците, бидејќи нив секогаш ги делат на симпатизери на комунистите и на вмоврците, поради што третманот кон нив е различен и непринципиелен. Според него, македонските дипломати треба да бидат професионалци, а не партиски кадри, бидејќи секогаш тие ќе го распарчуваат нашето иселеништво не само по партиска боја, туку и по нација, што всушност во последно време и се прави.

РЕБА ОД ЦРКВА КАФЕАНА

и да замине. Значи, немојте да барате општа грешка кај нашите граѓани, затоа што многу тамошни Македонци се изгорени од наши 'летечки чинии'. Имено, не може само печалбарот, односно печалбарите во странство да се обвинуваат дека не сакаат да помогнат, треба да се види што прават нашите Македонци кои дошле таму и што направиле. Има случаи кога луѓе доаѓале, сакале да му

но да влезам во Франција, бидејќи за трансфер на парите требаше да платам 28.000 франци, кои сепак не беа малку. Во Париз, моите тамошни добри пријатели ми помогнаа преку адвокат да издејствувам да добијам постојана работна дозвола, а врз основа на парите можев во Франција да отворам продавница со наши сувомеснати производи. Таму останав 4 години", се сеќава Велески.

рани. Тоа тешко сакаа да го признаат, но треба да бидеме и објективни, сите си направиле држави, Хрватска, Србија, па така и ние требаше да се поделиме, што и го сторивме. Но, тука во Германија или во друга земја се обидуваа во црковните општини да се спроведува старата формула, па ние сме браќа, православни народи итн., а од друга страна ни зариваа нож в грло, ги присвојуваа црквите или клубовите. Според мене, сега најдобра македонска организација има во Хјурт, Германија. Тоа е близу Бон, втората црковна општина е во Дортмунт, иако некои луѓе си тераат по оној стар систем, односно некои Македон-